

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

**بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی به کارکنان بخش مراقبت‌های ویژه بر
اضطراب و افسردگی خانواده بیماران**

پایان‌نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

نگارنده:

فرزانه سلمان

استاد راهنما:

دکتر معصومه ایمانی پور

۱۳۹۹

چکیده فارسی

مقدمه و هدف: بسیاری از اعضای خانواده بیماران ICU در طول بستری بیمارشان در بخش مراقبت ویژه در معرض خطر مجموعه‌ای از واکنش‌های روان‌شناختی منفی مانند اضطراب و افسردگی قرار می‌گیرند. از آنجاکه بنا بر شواهد موجود، کیفیت نامناسب برقراری ارتباط با اعضای خانواده بیماران در بروز این واکنش‌ها نقش دارد، مطالعه حاضر باهدف تعیین تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی به کارکنان بخش مراقبت‌های ویژه بر اضطراب و افسردگی خانواده بیماران انجام شد.

روش کار: این مطالعه نیمه تجربی در سال ۱۳۹۸ در بخش مراقبت‌های ویژه مرکز آموزشی درمانی سیدالشهدا دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شد. ۶۴ عضو خانواده بیماران بستری در ICU با نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. گردآوری داده‌ها در دو مقطع زمانی قبل از مداخله آموزشی (گروه کنترل) و بعد از مداخله آموزشی (گروه آزمون) با استفاده از پرسشنامه اضطراب و افسردگی بیمارستانی (HADS) در روز اول و پنجم بستری بیمار انجام شد. مداخله آموزشی به مدت چهار ماه برای کلیه کارکنان ICU که با خانواده بیماران در تعامل بودند، شامل پزشکان، پرستاران، منشی، کمک پرستاران، نیروهای نگهداری و خدمات اجرا شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری من - ویتنی و ویلکاکسون با نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: میانگین نمره اضطراب ($P=0.31$) و افسردگی ($P=0.09$) عضو خانواده بیماران در گروه کنترل در روز اول بستری بیمار نسبت به روز پنجم اختلاف معناداری نداشت. درحالی‌که این مقادیر در گروه آزمون معنی‌دار بود ($P=0.000$). یافته‌ها همچنین نشان داد تغییرات نمره اضطراب ($P=0.02$) و افسردگی ($P=0.013$) روز اول و پنجم عضو خانواده بیماران در گروه آزمون نسبت به گروه کنترل، کاهش معنی‌داری داشته است.

نتیجه‌گیری: آموزش جامع مهارت‌های ارتباطی به کارکنان بخش مراقبت‌های ویژه می‌تواند بر عملکرد آنان در ارتباط مؤثر با خانواده بیمار تأثیر گذاشته و در نتیجه اضطراب و افسردگی خانواده بیماران را کاهش دهد. لذا پیشنهاد می‌شود در یک هماهنگی بین بخشی تلاش شود کلیه کارکنان حرفه‌ای و غیرحرفه‌ای در زمینه نحوه برقراری ارتباط مؤثر با خانواده بیماران آموزش دیده و توانمند شوند.

کلیدواژه‌ها: بخش مراقبت ویژه، خانواده بیمار، ارتباط، اضطراب، افسردگی

Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery

**Investigating the effect of communication skills
education to intensive care unit staff on anxiety and
depression of patients' family**

**A thesis submitted as partial fulfillment of the requirements for master of science(MSc)
degree**

By

Farzaneh Salman Dehkordi

Supervisor

Dr. Masoomeh Imanipour

2020

Abstract

Investigating the effect of communication skills education to intensive care unit staff on anxiety and depression of patients' family

Introduction and Objective: Many family members of ICU patients are at risk for a range of adverse psychological reactions, such as anxiety and depression, during their patient hospitalization. Since, according to the available evidence, the poor quality of communication with patient's family members plays a role in the occurrence of these reactions, the present study was conducted to determine the effect of communication skills training to ICU staff on anxiety and depression in patients' family.

Method: This quasi-experimental study was conducted in the intensive care unit of Sayed Al-Shohada Hospital, affiliated to Isfahan University of Medical Sciences in 2019. 64 patient's family members hospitalized in ICU were studied with available sampling. Data were collected in two phases, before training intervention (control group) and after training intervention (experiment group). The tool was hospital anxiety and depression questionnaire (HADS) that was filled for each subject on the first and fifth day of hospitalization. The training intervention was performed for four-monthes for all ICU staff who had interaction with the patients' families; including physicians, nurses, secretaries, assistant nurses, guard forces, and services. Data were analyzed by Wilcoxon and Mann–Whitney U testes, using SPSS software (Ver. 16).

Results: The mean scores of anxiety ($P=0.31$) and depression ($P = 0.09$) of patient's family member in the control group on the first day of hospitalization were not significantly different from the fifth day. While, these values were significant in the experiment group, ($P = 0.000$). The findings also showed that changes in anxiety ($P = 0.02$) and depression scores ($P = 0.013$) of the patient's family member, on the first and fifth days in the experiment group were significantly lower than in the control group.

Conclusion: Comprehensive communication skills training to ICU staff can affect their performance to have more effective communication with the patients' family and thus, reduce the anxiety and depression of the patients' family. Therefore, it is suggested that in an inter-sectoral coordination effort, all professional and non-professional staff be trained and empowered on how to communicate effectively with the patients' family.

Keywords: Intensive Care Unit, Patient Family, Communication, Anxiety, Depression